

Hinthamerstraat 182

Een levend visitekaartje

Jac. J. Luyckx

Het was een klein bericht in het Brabants Dagblad van 26 mei 2006. Bij het opknappen van het middeleeuwse huis Hinthamerstraat 182 was onder een kalklaag vandaan een plafondschildering gevonden met 'bloemenranken, boeketten, viooltjes, madeliefjes en bladmotieven in mooie pasteltinten'. Het plafond werd prachtig gerestaureerd, evenals de rest van het huis. Met recht 'een juweeltje'.

Een oude binnenstad is wel gewend dat veelal voorname huizen uit vroeger tijden worden omgebouwd tot winkel. Een weg terug is er niet, zo lijkt het. Totdat opeens het wonder gebeurt. Zoals in de Hinthamerstraat, waar het pand nr. 182, dat 45 jaar lang *De Rietwereld* van de familie Spoor-Dikmans was, door Cecil Huijgens en zijn partner Marly van de Griendt wordt teruggezet in de tijd. Met hun drie kinderen hebben ze meer dan twee jaar tussen stof en rommel geleefd, telkens in een ander deel van het huis, al naargelang de renovatie vorderde. Ze hebben het er graag voor over gehad.

Cecil Huijgens: 'Een vriend van ons wees ons op dit huis. Het leek ons echter te groot en te duur. Maar we zijn toch maar gaan kijken. En we waren meteen verkocht.' Als directeur/eigenaar van Huijgens Afbouw zag hij dat er in de tijd van *De Rietwereld* weliswaar nooit wat aan het pand was gedaan, maar dat de bewoners er wel heel zuinig op waren geweest. 'Alle oude elementen – het oudste een muur uit de veertiende eeuw – zijn bewaard gebleven.'

Hinthamerstraat nr. 182. (Foto: Olaf Smit)

Portaal met fraai glas-in-lood bij de toiletten. (Foto: Olaf Smit)

Revival

Het pand heet *Sint Jacob*. Een naam die het deelt met nog twee andere panden in de stad. Alle drie waren het een soort logement voor pelgrims die via de Bossche Sint-Jacobskerk op weg waren naar Santiago de Compostela. In de gevel heeft oorspronkelijk een beeld van Sint Jacob gezeten. ‘We hebben geprobeerd dat op te sporen, maar het blijkt al sinds 1900 tot de vaste collectie van het Noordbrabants Museum te behoren. En dat wilde er onder geen beding afstand van doen.’

Uit eerbied voor de geschiedenis van het pand heeft Cecil Huijgens aan de achtergevel een oude ijzeren brandtrap laten zitten, die herinnert aan de tijd dat Hinthamerstraat 182 nog even een chemisch fabriekje is geweest.

‘De buurt was er echter niet zo blij mee dat *De Rietwereld* weer woonhuis werd. Zo’n winkel bracht een bepaalde loop mee. Die zag men niet graag verloren gaan. Daar staat echter tegenover dat een tijdje geleden in de Sint-Jacobskerk het *Jheronimus Bosch Art*

Ontdekte plafondschildering. (Foto: Olaf Smit)

Center is geopend, een trekpleister voor toeristen die de stad bezoeken. De loop naar dit deel van de Hinthamerstraat is daarmee niet alleen hersteld maar ook toegenomen.’ Met verwijzing naar andere activiteiten die plaatsvinden, voegt Marly van de Griendt hier aan toe: ‘Er gebeurt hier heel veel. Je ziet dat de straat verandert’. Een ware revival voor het laatste stukje Hinthamerstraat dat onder invloed van twee coffeeshops, een massagesalon en het ‘Inloopschip’ voor daklozen sinds jaar en dag niet zo’n best imago had.

Antiek

De restauratie/renovatie van Hinthamerstraat 182 – ‘van de kelder tot de nok’ – is in eigen beheer uitgevoerd. Met – ‘uit respect voor het huis’ – oog voor het detail. Dat blijkt al bij de voordeur. ‘We hebben twee sierroosters gekocht en daar de deur omheen laten maken.’ Want: ‘Als je eerst de deur maakt vindt je nooit passende roosters.’

Naast de voordeur zat een groot winkelraam. Dat

heeft plaats gemaakt voor twee traditionele vensters. Ook verder is de oude gevel in ere hersteld. Daarvoor heeft Cecil Huijgens in Velddriel stenen laten maken van dezelfde afmetingen en kleur als het bovenste deel van de voorpui. Marly van de Griendt bewondert het resultaat nog steeds: 'Ze zijn handgemaakt. Je ziet niet dat de onderste helft anders is.' Achter de voordeur bevindt zich een 22 meter lange gang. Onder het voorste stuk daarvan zit tweemaal gewapend beton. 'Dat was zo hard, dat kreeg je er niet uit. Toen hebben we daar meteen een terrazzo vloer in gelegd. Tijdens de bouw heeft iedereen en alles daar overheen gelopen. Zo is ie meteen antiek geworden....'

In de rest van de gang zijn de oude tegels netjes teruggelegd. Halverwege de gang bevindt zich ter linkerzijde een toiletgroep met daarboven een boogvenster met verlicht glas-in-loodraam, waarin de motieven van de plafondschildering in de achterkamer zijn gereproduceerd. Met oog voor het detail: een oud keramiek fonteintje is gehandhaafd.

Salon

De vroegere winkel, rechts van de voordeur, is nu kantoor van Huijgens Afbouw. Cecil Huijgens: 'In feite hebben we de oude salon teruggehaald. Omdat deze samen met de achterbouw één grote winkel vormde, was – ter ondersteuning van de bovenbouw – in het midden een ronde kolom met steunbalk aangebracht. Die hebben we weggehaald en aan de hand van oude tekeningen hebben we de wand teruggezet zoals die daar ooit is geweest.' Van achter het stucwerk kwam een mooi balkenplafond te voorschijn, dat zeker behouden moest blijven. Ook oude kaarsennissen zijn teruggehaald.

Beeld van Sint Jacob waarvan waarschijnlijk wel aangenomen mag worden dat het zich vroeger in de gevel van het huis bevond. Vervaardigd ca. 1520, hoogte 72,5 cm. Eigendom van het Bisschoppelijk Museum, in bruikleen bij het Noordbrabants Museum. (Foto: Ton van der Vorst)

Achter het kantoor ontstond weer een kamer, voorzien van een serre uit 1870, die een riante woonruimte mag worden genoemd. Deze woonruimte omvat wat vroeger het achterhuis heette. De familie Huijgens heeft, links van de gang, nog een tweede achterhuis, gelegen achter het pand Hinthamerstraat 180, waarin Brilcentrum Den Bosch is gevestigd. Cecil Huijgens: 'Het is ooit allemaal van één familie geweest, de familie Teulings. Van Drukkerij Teulings. Hier achter heeft de eerste pers gestaan van de voorloper van het Brabants Dagblad.'

Pasteltinten

Dit tweede achterhuis, vroeger de toonzaal van *De Rietwereld*, is nu de eetkamer. Een klein keukentje is nu een grote moderne keuken. Een simpel tussenwandje met een kleine doorgang is vervangen door schuifdeuren, voorzien van ramen, waarin als een soort passe-partout motieven van de plafondschildering zijn gebrand. Het geheel gevat in een lijst, die identiek is aan de deurlijst, die iets verderop de toegang tot de achterkamer markeert. Ook de plinten zijn of hersteld of zo nagemaakt, dat ze niet van de originele zijn te onderscheiden.

Het is in deze kamer waar de vorige bewoner, Hans Spoor, de plafondschildering uit 1850 heeft gevonden. Hij had de kalklaag zo goed mogelijk verwijderd. 'Wij hebben deze bijzondere vondst laten restaureren. De plafondschildering, als het ware gevat in een passe-partout is uitgevoerd in pasteltinten, heel bijzonder voor die tijd. Heel gewaagd ook. Je kunt zien dat er vijf of zes schilders aan gewerkt hebben, die allemaal hun eigen techniek hadden. Perfect gerestaureerd als het is, zie je bij een goede lichtval dat biezen, blaadjes, bloemetjes aangezet zijn met een randje van bladgoud.'

Dagelijks werk

Stad en land (lees ook: België) heeft Cecil Huijgens afgestroopt, op zoek naar oude materialen, die vaak toch weer heel dichtbij werden gevonden. Zo heeft hij onder meer oude kolomradiatoren op de kop getikt. Ook verder heeft hij er alles aan gedaan om tot een perfect eind-

resultaat te komen. Boven zijn de oude vensterbanken verhoogd en de klassieke valluiken teruggehaald. Alle kozijnen zijn vervangen. Het dak is er helemaal afgehaald, de rode pannen maakten plaats voor de gewenste donkere exemplaren. De trap werd gedemonteerd. De gietijzeren spijlen zijn stuk voor stuk onderhanden genomen. De oude verf is er afgebrand en ze zijn opnieuw gelakt. De kelder is helemaal gezandstraald.

Complimenten wuift Cecil Huijgens weg. 'Wij zitten in de afbouw. Het is dus ons dagelijks werk.' Het eindresultaat is een levend visitekaartje van Huijgens Afbouw. Zelf ziet hij het zo: 'De historie is hersteld, maar binnen is het een modern huis. Daar hoeft ik tot aan mijn pensioen niets meer aan te doen.'

Magnifiek uitzicht

De bovenverdieping deelt in de revival. Met aan de voorkant de royale ouderslaapkamer, met moderne badkamer. De achterslaapkamer, eveneens met badkamer, is gastenverblijf.

De open zolder oogde wel oud met al zijn balkenconstructies, maar die moesten weg om er drie slaapkamers plus badkamer voor de drie kinderen van te maken. Bezwaarlijk was dat niet al te zeer, omdat de balken geen historische waarde hadden. Nochtans koos Cecil Huijgens er voor een paar kleine balkpartijen te reconstrueren en bij de badkamer op deze etage en op een van de wanden van de voorste slaapkamer te etaleren. Alle slaapkamers kregen ook een zeer eigentijdse toevoeging in de vorm van felgekleurde graffiti-schilderingen op de muren.

In de voorste slaapkamer is een trap naar de vliering,

waar nog een speelkamer werd gemaakt. Daar biedt de dakkapel een magnifiek uitzicht op de tegenovergelegen Sint Jacobstraat met als achterdecor de oude Sint-Jacobskerk. De blik hoeft verder maar weinig naar rechts om ook de 'nieuwe' Sint-Jacob in beeld te krijgen. Een blik uit het zij(dak)raam voert via een panorama van oude daken naar de Sint-Jan waar de restauratie-steiger eens zo imposant lijkt.

Bakkeleien

'Heel blij' is de familie Huijgens tenslotte met de grote binnentuin. Een fijne speelplaats voor de kinderen, die overigens via de poort ook de Jeroen Boschtuin, het fraaie binnenstadsparkje achter de Orangerie, binnen handbereik weten.

Achter in de tuin staat nog een bouwsel dat, enigszins vergroot en voorzien van een bovenverdieping, ook een gastenverblijf moet worden, desgewenst als 'Bed & Breakfast' voor de moderne pelgrim. Over de uitvoering daarvan hebben Cecil Huijgens en Marly van de Griendt wel een jaar liggen bakkeleien met de gemeente. 'We mochten er een recht blok op zetten. Maar dat maakt er een vierkante bak van, negen meter hoog. Dat vinden wij geen gezicht. Wij willen er iets moois van maken. Een schuin dak is toch veel mooier? Er zijn wel zeventien tekeningen gemaakt. Op het laatst zeiden we: zeg het zelf maar welke het moet worden.' Om moedeloos van te worden: 'Als je iets wilt bouwen of verbouwen moet dat in het stadsbeeld passen. Terecht. Maar dat geldt toch ook voor de achterkant?' Bovendien: 'We moeten er zelf tegen aankijken.'